

Ganga., Hire Purchase-(P) Ltd. near BMC Chowk, G. T. Road, 1/7
Jalandhar v. State of Punjab (V. S. Aggarwal, J.)

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 454 ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 127 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਫਾਰਮ 57 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੀਐਫਸੀ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੇਚੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਲ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਲਿਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਬਹਾਨਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ।

(13) ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੈਰਿਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਜੇ. ਐੱਸ. ਟੀ

ਮਾਨਯੋਗ ਵੀ. ਐਸ. ਅਗਰਵਾਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.

ਗੰਗਾ ਹਾਇਰ ਪਰਚੇਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬੀਐਮਸੀ ਚੌਕ ਨੇੜੇ,
ਜੀ.ਟੀ. ਰੋਡ, ਜਲੰਧਰ— ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 432 -1992 ਦੀ ਐਸ.ਬੀ

3 ਫਰਵਰੀ, 1995

ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985—ਐੱਸ. 60(3)—
ਵਾਹਨ ਜ਼ਬਤ - ਮਾਲਕ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ
ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਭੁੱਕੀ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਚੋਸ਼ੀ ਤੋਂ—ਟ੍ਰਾਇਲ
ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, -ਅਪਰਾਧਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ-ਸ.60(3)
ਨੂੰ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਐਕਟ ਦਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ
ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਬੇਕਸੂਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ
ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਵਾਹਨ ਦੀ ਗੈਰ-
ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਤੋਂ ਧਾਰਾ 60 ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ
ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦੀਆਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ
ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ, ਜੋ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੋਸ਼
ਹਨ, ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪਵਾਦ ਸਿਰਫ
ਮਾਲਕ ਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੇ ਏਜੰਟ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣਾ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੱਡੀਆਂ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਅਪਵਾਦ ਭਾਵ
ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਤੋਂ ਧਾਰਾ 60 ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ
ਸਾਬਤ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਵਾਹਨ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ
ਵਾਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਵ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ
ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸਿਰਫ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਉਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਗੈਰ-
ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ। - ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ
ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ
ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦੂਜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਵਾਹਨ

ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰੇਗਾ।

(ਪਰਾ 14)

ਜੀ.ਐਸ. ਗਰੇਵਾਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ।

ਟੀ.ਪੀ.ਐਸ ਮਾਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜੀ.ਐਸ. ਸਹਾਇਕ ਏ.ਜੀ. ਪੰਜਾਬ, ਜਵਾਬਦਾਰ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਵੀ.ਐਸ. ਅਗਰਵਾਲ, ਜੇ.

(1) ਇਹ ਗੰਗਾ ਹਾਇਰ ਪਰਚੇਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ, ਜਲੰਧਰ (ਇੱਥੋ-ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 24 ਅਕਤੂਬਰ, 1992 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਹੈ। ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਟਰੱਕ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਕਤ ਟਰੱਕ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(2) ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਰੈਜ਼ਿਊਮੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 13-14 ਸਤੰਬਰ, 1988 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ, ਐਸ.ਆਈ. ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪਿੰਡ ਕੋਹਾੜਾ ਦੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਨਾਕਾ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਰਾਤ 11.30 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਟਰੱਕ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਾਲੇ ਪਾਸਿਓਂ ਆਇਆ। ਟਾਰਚ ਲਾਈਟ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਲਈ ਸਿਗਨਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਟਰੱਕ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਹੌਲੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇੜੇ ਪੁੱਜੀ ਤਾਂ ਇਸ ਨੇ ਰਫਤਾਰ ਫੜ ਲਈ। ਟਰੱਕ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਨੇਰੇ ਦੀ ਲਪੇਟ 'ਚ ਆ ਕੇ ਟਰੱਕ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰ ਲਿਆ। ਟਰੱਕ ਦੀ ਚੈਕਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ 110 ਬੋਰੀਆਂ ਲੱਦਿਆ ਹੋਇਆ ਪਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਵਿੱਚ 40 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਸੀ। ਕੁਚਲੇ ਹੋਏ ਭੁੱਕੀ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਦੀ। 250 ਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਹਰੇਕ ਥੈਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਮੂਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਹੋਰ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਲਾਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(3) ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਡੀ. ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ 31 ਜੁਲਾਈ 1992 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਚੁਹੜ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਸ਼ੀ ਨਿਰਵੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(4) ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਟਰੱਕ ਨੂੰ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 (ਹੈਰੋਇਨ-ਬਾਅਦ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 60 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। (ਐਕਟ)।

Ganga., Hire Purchase-(P) Ltd. near BMC Chowk, G. T. Road, 1/7
Jalandhar v. State of Punjab (V. S. Aggarwal, J.)

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਕਿ ਕੁਚਲੀ ਭੁੱਕੀ ਦੇ ਸਿਰ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਹ ਟਰੱਕ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ, - ਵਿਆਪਕ ਇਪਲੇਡ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਟਰੱਕ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(§i) ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 60 ਤੋਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਮੁੱਖ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ

“(3) ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਂ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ, ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਵਸਤੂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਏਜੰਟ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ-ਇੰਚਾਰਜ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਰੀਆਂ ਵਾਜਬ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਵਰਤੀਆਂ ਸਨ। ਅਜਿਹੀ ਵਰਤੋਂ।”

ਐਕਟ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਤੋਂ ਧਾਰਾ 60 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਹਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਅਪਵਾਦ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ (a) ਇਹ ਓਟੀਵਨਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ, ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਅਤੇ . ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਰੀਆਂ ਵਾਜਬ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਵਰਤੀਆਂ ਸਨ।

(.7) ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਫਸਲਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਏ.ਈ.ਟੀ. ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਟਰੱਕ ਦਾ ਮਾਲਕ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 1985 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 61 ਵਿੱਚ 'ਮਾਲਕ' ਜਾਂ 'ਮਾਲਕੀਅਤ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। 'ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ 'ਮਾਲਕ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਟਰੱਕ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਖਰੀਦ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਹਾਇਰ ਪਰਚੇਜ਼ ਐਕਟ, 1972 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(8) ਐੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਹਾਇਰ ਪਰਚੇਜ਼ ਐਕਟ, 1972 ਦੇ ਤਹਿਤ X ਪ੍ਰੈਸਨ ਦੇ ਮਾਲਕ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

""ਮਾਲਕ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ 'ਭਾੜੇ ਦੀ ਖਰੀਦ ਸਮਝੌਤੇ' ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਡਿਲੀਵਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸੌਂਪਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸੋਚਿਆ ਗਿਆ ਦਲੀਲ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਬਰਫ ਕੱਟੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਇਰ ਪਰਚੇਜ਼ ਐਕਟ, 1972 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਿਤ "ਮਾਲਕ" ਸ਼ਬਦ ਸਿਰਫ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੀ ਵੈਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ 1985 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 61 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਮਾਲਕ' ਲਈ ਕੋਈ ਉਪਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ 'ਮਾਲਕ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। 'ਮਾਲਕ' ਦੀ ਇੱਕ ਅਸਲੀ, ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਬਦਲਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਕਲਪਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਿਰਿਆਂ, ਅਰਥਾਤ, ਕਬਜ਼ਾ, ਭੋਗ ਅਤੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਓਸਬੋਰਨ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਕਾਨੂੰਨ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿੱਚ, 'ਮਾਲਕੀਅਤ' ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ: -

'ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਆਨੰਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ। ਮਲਕੀਅਤ ਪੂਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਸੰਪੂਰਨ ਮਲਕੀਅਤ ਵਿੱਚ ਮੁਫਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਿਵੇਕਲੇ ਆਨੰਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਵਰਤਣ, ਬਦਲਣ, ਨਿਪਟਾਉਣ ਜਾਂ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਮਲਕੀਅਤ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਮਲਕੀਅਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾਲ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(9) ਮੌਜੂਦਾ ਆਸਾਨੀ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਟਰੱਕ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਮੁਲਜ਼ਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮਾਲਕ ਸਨ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹਾਇਰ-ਪਰਚੇਜ਼ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਪੂਰੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਨ। ਟਰੱਕ ਦੀ ਡੋਮੇਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਕੋਲ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 3 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 60 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

Ganga., Hire Purchase-(P) Ltd. near BMC Chowk, G. T. Road, 1/7
Jalandhar v. State of Punjab (V. S. Aggarwal, J.)

(10) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਭਾਵੇਂ ਇਸਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ 3 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 60 ਦੀਆਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਫਾਈਨਾਂਸ ਕੰਪਨੀ (1) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (1) ਇਹ ਅਫੀਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ - ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੇਬਲ ਵਜੋਂ ਕੇਸ ਸੀ। ਇਹ ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਕੰਟਰਬੈਂਡ ਅਫੀਮ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਵਾਹਨ "ਹੋਵੇਗਾ। ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ"।

(1) 1967 CrI. ਐਲਜ਼ੇ 285

Ganga., Hire Purchase-(P) Ltd. near BMC Chowk, G. T. Road, 1/7
 Jalandhar v. State of Punjab (V. S. Aggarwal, J.)

ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਰੱਕ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਫਾਈਨਾਂਸ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ-ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਫੀਮ ਐਕਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ) ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਸਨ ਅਤੇ ਜ਼ਮਿੰਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅਫੀਮ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਾਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 60 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ <3 ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਫਾਈਨਾਂਸ ਕੰਪਨੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਤਾਕਤ 'ਤੇ।

(11) ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1914 ਦੀ ਧਾਰਾ 78 ਦਾ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 78(1) ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ: -

(1) ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ :-

(a)	X.X	X.X
(ਬੀ)	X.X	X.X
<c> -	X.X	X.X
(d)	X.X	X.X

(e) ਹਰ ਪਸ਼ੂ ਕਾਰਟ ਬਰਤਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਿਸੈਪਟਕਲ ਜਾਂ ਪੈਕੇਜ ਕਵਰਿੰਗ ਜਾਂ ਆਰਟੀਕਲਸ:

ਜ਼ਬਤ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਗ੍ਰਹਿ, ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲੇਖ। ਅਤੇ (ਈ) ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜੇਕਰ ਇਸਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਮੈਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।"

(12) ਤੁਲਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 3 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 60 ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਉੱਪਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਜ਼ਮਿੰਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ

ਉਸਨੇ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਰੀਆਂ ਵਾਜਬ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਵਰਤੀਆਂ ਹਨ।

(13) ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 3 ਤੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 60 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ, ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਤੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 115 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: -

“(2) ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਲ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਮਾਲ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਵਿੱਚ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਜਾਂ ਜਾਨਵਰ ਜ਼ਬਤ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਜਾਂ ਜਾਨਵਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਖੁਦ ਮਾਲਕ, ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮਿਲੀਭੁਗਤ।

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਤਸਕਰੀ ਜਾਂ ਤਸਕਰੀ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ।”

(14) ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਥੇ ਸਖ਼ਤ, ਉਪ-ਧਾਰਾ 3 ਤੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 60 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। It ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ 3 ਤੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 60 ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀਆਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ, ਜੋ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹਨ, ਇੱਕ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ, ਉਲੀਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪਵਾਦ ਸਿਰਫ ਮਾਲਕ ਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੇ ਏਜੰਟ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਵਾਜਾਈ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਅਪਵਾਦ ਭਾਵ ਉਪ ਧਾਰਾ 3 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 60 ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਵਾਹਨ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਵ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸਿਰਫ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਉਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੌਜ਼ ਲਈ ਦੂਜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਵਾਹਨ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰੇਗਾ।

Ganga., Hire Purchase-(P) Ltd. near BMC Chowk, G. T. Road, 1/7
Jalandhar v. State of Punjab (V. S. Aggarwal, J.)

(15) ਟਾਟਾ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਐਂਡ ਲੋਕੋਮੋਟਿਵ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਦਿ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (2) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਾਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ

(2) 1973 ਬੰਬੇ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਰ 675.

ਡਰਾਈਵਰ ਦੁਆਰਾ ਟਰੱਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਸਟਮਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਰੀਡਿੰਗ 'ਤੇ, ਮਾਲਕ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਜਾਂ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ, ਟਰੱਕ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਸ਼ਖ਼ਤ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਉਕਤ ਅਨੁਪਾਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਾਹਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸਨ, ਨੇ ਕੋਈ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 110 ਥੈਲੇ, ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ 40 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ। ਭੁੱਕੀ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਨੂੰ ਟਰੱਕ ਵਿੱਚ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੰਚਾਰਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਰੀਆਂ ਵਾਜਬ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਵਰਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਵਿਕਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

(16) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਸਰਜ਼ ਪੰਜਾਬ ਕਸ਼ਮੀਰ ਫਾਈਨਾਂਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿ. ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ (3), ਟਰੱਕ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਟਰੱਕ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 3 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 60 ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਰੀਆਂ ਵਾਜਬ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਵਰਤੀਆਂ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਸਾਢੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੈਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ।

(17) ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਜੇ. ਐੱਸ. ਟੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ

Ganga., Hire Purchase-(P) Ltd. near BMC Chowk, G. T. Road, 1/7
Jalandhar v. State of Punjab (V. S. Aggarwal, J.)

ਮਾਨਯੋਗ ਆਰ ਪੀ ਸੇਠੀ ਅਤੇ ਐਸ ਐਸ ਸੁਧਾਲਕਰ ਜੇ. ਜੇ.

ਮਹਾਰਿਸ਼ੀ ਦਯਾਨੰਦ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ

ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ '

ਨਿਤਾਸ਼ਾ ਪਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ,—ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1994 ਦਾ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 212 ।

23 ਫਰਵਰੀ, 1995

ਮਹਾਰਿਸ਼ੀ ਦਯਾਨੰਦ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਲੰਡਰ 1986— ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—
ਆਰਟੀਕਲ 14 ਅਤੇ 21—ਪ੍ਰਵਾਸ—ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲਾ